

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л.Шаран

21 листопада 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Галузь знань 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, 0401 Природничі науки,
0402 Фізико-математичні науки, 0403 Системні науки та кібернетика,
0501 Інформатика та обчислювальна техніка

Напрямок підготовки: 6.010201 Фізичне виховання, 6.010203 Здоров'я людини,
6.040101 Хімія, 6.040102 Біологія, 6.040104 Географія,
6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване
природокористування, 6.040201 Математика, 6.040203 Фізика,
6.040302 Інформатика, 6.050101 Комп'ютерні науки

Статус дисципліни: нормативна

Факультет : історичний

Кафедра: філософії імені проф. В.Г. Скотного

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	обсяг дисципліни і ЕКТС	Кількість годин						Самостійна робота	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Залік			Екзамен	
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семинарські заняття					
Денна	III	V	3/90	32	16	-		16	58	-	-	+	
Заочна	III		3/90	12	6	-		6	78	-	-	+	

Робоча програма складена на основі навчального плану для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник:

О.В.Бичковьяк, кандидат філософських наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри.

Протокол № 8 від 23 жовтня 2017 р.

Завідувач кафедри В.А.Бодак.

Підпис

Схвалено на засіданні науково-методичної ради історичного факультету.

Протокол № 9 від 26 жовтня 2017 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 9 від 21 листопада 2017 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Метою навчальної дисципліни «Історія української культури» є вивчення основних періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, аналіз історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору.

Предметом є українська культура як цілісний феномен та її неподільність з історією, закономірності її функціонування та розвитку, тенденції сучасних соціокультурних трансформацій в українській культурі.

Завдання навчальної дисципліни «Історія української культури» полягає у тому, щоб ознайомити студентів з основними історичними періодами становлення феномену української культури, особливостями її розвитку у різні історичні епохи, дати навиків із аналізу мистецьких творів України, що увійшли в національну скарбницю, пояснити витoki самобутності української культури, а також зорієнтувати у стилєвих ознаках тих чи інших культурних пам'яток, їх авторів та часову приналежність.

Заплановані результати навчання:

Студенти повинні знати:

- суть, зміст поняття культура, структуру та функції культури;
- головні етапи розвитку, характерні особливості періодизації та репрезентанти української культури;
- процеси та події, які зумовлювали зміну умонастроїв та перехід від одного періоду української культури до іншого;
- визначення та зміст основних мистецьких стилів та напрямів української культури (у архітектурі, художньому та образотворчому мистецтві, літературі);

- світоглядні засади визначних представників української культури різних періодів, їх здобутки, досягнення, особливості діяльності в процесі культурно-історичного поступу;
- місце та значення української культури в системі світової культури;
- зіставлення культурних явищ національної культури з відповідними процесами та періодами світової культури;
- світоглядні тенденції, які притаманні сучасній українській культурі.

Студенти повинні вміти:

а) загальна компетентність

- формувати проблему, яка розглядається;
- визначати мету і завдання дослідження;
- будувати одну або кілька робочих гіпотез дослідження з певної теми;
- відбирати попередні знання, які необхідні для планування і виконання спостереження та інтерпретації його результатів;
- порівнювати різні інтерпретації одного й того ж історичного процесу або явища;
- фіксувати залежність опису соціальної реальності чи духовних процесів від системи цінностей і соціальної позиції автора опису.

б) компетентність, що відповідає предмету:

- пояснити суть феномену культури, її роль у людській життєдіяльності, способи набуття, збереження та передачі базових цінностей культури;
- аналізувати головні етапи розвитку, закономірності функціонування та становлення української культури;
- характеризувати, вміти пояснити та наводити приклади чільних здобутків та пам'яток культури України;
- порівняти (зіставити, знайти спільне) особливості різних культурних періодів;
- наводити найвизначніші культурно-мистецькі пам'ятки та імена видатних представників того чи іншого періоду історії культури України;

- визначати роль і місце української культури в світовій цивілізації, пояснити історичну специфіку української національної культурної традиції;
- аналізувати тенденції новітніх соціокультурних трансформацій та сучасних культурологічних процесів, які стосуються як історії української, так і світової культури;
- обґрунтовувати власні світоглядні позиції на основі знань історико-культурної спадщини України, а також турбуватися про збереження та примноження національної культурної спадщини.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців:

Ця дисципліна в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра є вихідним компонентом гуманітарного та соціально-економічного циклу дисциплін, що є теоретико-методологічною та світоглядною основою для подальшого вивчення та розуміння предметів даного циклу, а також сприятиме у підготовці, написанні та захисті випускної кваліфікаційної бакалаврської роботи.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Витоки української культури

Тема 2. Культура Київської Русі

Тема 3. Культура періоду становлення української народності.

Тема 4. Український ренесанс на ниві духовної культури.

Тема 5. Духовна культура України епохи бароко і доби Просвітництва.

Тема 6. Національно-культурне відродження в Україні к.ХУІІ-поч.ХХст.

Тема 7. Духовна культура України ХХ ст.

Тема 8. Культура України в умовах нової соціальної реальності (90-ті роки ХХ ст.- поч..ХХІ ст.)

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання
V семестр

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навч.				Заочна форма навч.			
	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
Семестр								
Тема 1. Витоки української культури	2		2			—		
Тема 2. Культура Київської Русі	2		2					
Тема 3. Культура періоду становлення української народності	2		2					
Тема 4. Український ренесанс на ниві духовної культури.	2		2					
Тема 5. Духовна культура України епохи бароко і доби просвітництва.	2		2					
Тема 6. Національно-культурне відродження в Україні к.ХУІІ-поч.ХХст.	2		2					
Тема 7. Духовна культура України ХХ ст.	2		2					
Тема 8. Культура України в умовах нової соціальної реальності (90-ті роки ХХ ст.- поч..ХХІ ст.)	2		2					

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
V семестр

з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість Годин
1	Тема: Витоки української культури. План: 1) Основні культурологічні концепції виникнення та становлення українського етносу. Періодизація української культури. 2) Особливості трипільської, зарубинецької, черняхівської культур та їхнє місце в надбанні слов'ян. 3.) Культурний процес кіммерійського, скіфського та сарматського періодів. Література: Основна література: [2-6;]. Додаткова література: [5;10;20;49;57;66]	2
2	Тема: Культура Київської Русі: План: 1) Особливості дохристиянської культури Київської Русі. 2) Вплив християнства на духовну культуру Київської Русі: а) Книжна культура.	2 2

	<p>б) Особливості релігійного життя;</p> <p>в) розвиток сакрального монументального мистецтва та іконопису.</p> <p>Література: Основна література: [1-9;]. Додаткова література: [6;11;21;33;53]</p>	
3	<p>Тема: Культура періоду становлення української народності</p> <p>План: 1) Історичні та політичні умови розвитку України у ХІУ – ХУІІ ст.</p> <p>2) Усна народна творчість. Обряди та звичаї українського народу.</p> <p>3) Розвиток наукових, історичних та філософських знань.</p> <p>Література: Основна література: [1,2, 3, 9;]. Додаткова література: [33;34;61;67]</p>	2
4	<p>Тема: Український ренесанс на ниві духовної культури.(ХУІ – перша пол..ХУІІ ст)</p> <p>План: 1) Поширення гуманістичних ідей в духовній культурі України доби Ренесансу.</p> <p>2) Розвиток освіти та наукових знань в Україні. Культурно-просвітницька діяльність братських шкіл.</p> <p>3) Книгодрукування та українські письменники полемісти.</p> <p>4) Культуротворча діяльність видатних українських інтелектуалів-гуманістів Ю.Дрогобича, П.Русина, С.Оріховського.</p> <p>5) Художня культура в Україні доби Ренесансу (архітектура, образотворче мистецтво, театр).</p> <p>Література: Основна література: [1;2;3;4; 9]. Додаткова література: [27;32;34;41;59]</p>	2
5	<p>Тема: Духовна культура України епохи бароко і доби просвітництва.</p> <p>План: 1) Історичні умови культурного життя українського народу.</p> <p>2) Феномен українського барокового мистецтва.</p> <p>3) Козацтво та його роль у формуванні української барокової культури.</p> <p>4) Освіта та наука. Культурно-Просвітницька роль КМА.</p> <p>Література: Основна література: [2-6;]. Додаткова література: [24;27;39;42; 43;60;64]</p>	2
6	<p>Тема: Національно-культурне відродження в Україні к.ХУІІ-поч.ХХст.</p> <p>План: 1) Сутність національно-культурного відродження в Україні.</p> <p>2) Тенденції розвитку освіти, науки, літератури та мистецтва.</p> <p>3) Розвиток театрального та музичного мистецтва</p> <p>Література: Основна література: [2, 3, 5;]. Додаткова література: [18;27;32;62]</p>	2
7	<p>Тема: . Духовна культура України ХХ ст.</p> <p>План: 1) Головні тенденції та періодизація розвитку української культури ХХ ст.</p> <p>2) Культура та духовне життя в Україні у 1917-1920-х роках ХХ ст.</p> <p>3) «Розстріляне Відродження» 1930-х років.</p> <p>4) Культурна ситуація на західноукраїнських землях.</p>	2

8	<p>5) Політична та культурно-просвітницька діяльність шістдесятників.</p> <p>6) Творчість діячів української культури в еміграції.</p> <p>Література: Основна література: [7;9]. Додаткова література: [7;8;12;13;16;22;29;32;35;45;47;52;55]</p> <p>Тема: . Культура України в умовах нової соціальної реальності (90-ті роки ХХ ст.- поч..ХХІ ст.)</p> <p>План: 1) Період «перебудови» в Україні як передумова національного відродження української культури.</p> <p>2) Декларація про державний суверенітет України. Деідеологізація та деполітизація культурних процесів.</p> <p>3) Особливості й характерні риси українського соціокультурного простору наших днів.</p> <p>Література: Основна література: [2-9;]. Додаткова література: [8;16;32;46;55;61]</p>	2
Разом за V семестр:		16

**Перелік семінарських занять
для студентів денної форми навчання
V семестр**

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1.	Витоки української культури	2
2.	Культура Київської Русі	2
3.	Культура періоду становлення української народності	2
4.	Український ренесанс на ниві духовної культури.	2
5.	Духовна культура України епохи бароко і доби просвітництва.	2
6.	.Національно-культурне відродження в Україні к.ХУІІ-поч.ХХст.	2
7.	Духовна культура України ХХ ст.	2
8.	Культура України в умовах нової соціальної реальності (90-ті роки ХХ ст.- поч..ХХІ ст.)	2
Разом за семестр:		16

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Номер тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
1	Зв'язок християнських та язичницьких вірувань	4
2	Іларіон «Слово про закон і благодать»: основні ідеї.	2
3	Королівське вільне місто Дрогобич	2

4	Культурні зв'язки слов'янських народів. Діяльність Франциска Скорини.	4
5	Архітектурна забудова Львова XV-XVII ст.	4
6	Видавнича діяльність Івана Федорова.	2
7	Декоративно-прикладне мистецтво України XIV – XVII ст.	4
8	Моральна філософія Григорія Сковороди.	4
9	Друковані видання Києво-Печерської лаври.	4
10	“Історія Русів” : авторство твору, його місце в українській культурі.	2
11	Фольклористичні розвідки діячів української інтелігенції.	6
12	Малювальні школи та художні об'єднання XIX ст.	6
13	Видатні культурні діячі України XX ст.: Художники	4
14	Видатні культурні діячі України XX ст.: Письменники	2
15	Видатні культурні діячі України XX ст.: Політики	4
16	Видатні культурні діячі України XX ст.: Скульптори та графіки	4
Разом за V семестр:		58

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основні методи навчання: лекція, розповідь, пояснення.

Методи взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок, включають:

- розповідь викладача, у якій розгортається логіка питання та акцентуються основні проблемні блоки;
- запитання студентів (в усній або письмовій формах) щодо ідей, які бачаться суперечливими або недостовірними, та відповіді викладача;
- перегляд документальних фільмів, слайдів із зображенням основних творів культури та мистецтва України;
- доповіді та обговорення питань семінарського заняття.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Індивідуальне опитування на семінарських заняттях.
2. Підсумкова контрольна робота.
3. Екзамен

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Виступи на семінарських заняттях – 30 балів:

Тема 1-3 – 5 балів;

Тема 2-4 – 5 балів;

Тема 5-6 – 5 балів;

Тема 7-8 - 5 балів

Контрольна робота – 30 балів.

Співбесіда з лектором – 40 балів.

Кількість балів, що виставляється за семінарське заняття, враховує: усне опитування студентів; вміння відповідати на контрольні запитання та здатність знаходити варіанти творчого підходу до питань.

Облік успішності за усні виступи на семінарських заняттях студентів групи ведеться за

$$x_7 = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5},$$

чотирибальною шкалою Бали за усні відповіді обраховується за формулою: $K=20$, A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні змістового

модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок, $\frac{A}{n}$ – середня оцінка за усні виступи. Кількість балів x заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $x = 0$.

Оцінка «**відмінно**» ставиться тоді, коли студент:

- у повному обсязі володіє змістом навчального предмету, понятійно-категоріальним апаратом, основними теоріями і фактами. Студент здатний систематизувати, узагальнювати, творчо інтерпретувати соціально-економічні, політичні, світоглядні феномени сучасної культури, застосовуючи філософську рефлексію;
- будує відповідь за власним планом, застосовуючи методологію та логіку розгортання наукої думки.

Оцінка «**добре**» ставиться:

- коли відповідь відповідає основним вимогам до відповіді на оцінку «відмінно», але студент не використовує власний план відповіді, не може встановити зв'язку з раніше вивченим матеріалом та ситуацією сьогодення.

Оцінка «**задовільно**» ставиться:

- якщо більша частина відповіді задовольняє вимогам до оцінки «добре», але у знаннях виявляються істотні прогалини; при цьому студент володіє на певному рівні основними поняттями та фактами курсу.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться тоді, коли студент не відповідає вищеназваним вимогам.

Поточне тестування та самостійна робота								Сума	Екзамен
T1	T2	T3	T4			KP	EK3	100	100
5	5	5	5			30	40		
Ваговий коефіцієнт								0,6	0,4

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Багацький В. В. Культурологія: історія і теорія світової культури XX ст. / В.В.Багацький, Л. І. Кормич. – К. : Кондор, 2004. – 302 с.
2. Бокань В. Історія культури України / В. Бокань, В. Польовий. – К. : АртЕк, 1998. – 213 с.
3. Греченко В. Історія світової та української культури : підручник для вищих навчальних закладів / В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 480 с.
4. Історія української культури / [за заг. ред. І. Крип'якевича]. – 2-е вид. – К. : Либідь, 1999. – 656 с.
5. Історія української культури. – Т.1-4. – К. : Наукова думка, 2001-2006.

6. Історія української та зарубіжної культури: навч. посіб. / С.М.Клапчук, В.Ф.Остафійчук, Ю.А.Горбань. 5-е вид., перероб. і допов. – К. : Знання-Прес, 2004. – 358 с.
7. Корінний М.М. Короткий енциклопедичний словник з культури / М.М.Корінний, В.Ф.Шевченко. – К.: Україна, 2003. – 384 с.
8. Кривавич Д. Українське мистецтво. Т.2 / Д.Кривавич, В.Овсійчук, С.Черепанова. – Л.: Світ, 2004. – 267 с.
9. Культурологія: українська та зарубіжна культура / Закович М.М., Зязюк І.А., Семашко О.М., Безвершук Ж.О. – К. : Знання, 2004. – 567 с.
10. Культурологія: теорія та історія культури: навчальний посібник / [за ред. І.І.Тюрменко, О.Д.Горбула]. – К. : ЦНЛ, 2004. – 254 с.
11. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / О.Яртись. – Львів: Світ, 2006. – 457 с.
12. Українська культура: історія і сучасність : навчальний посібник / [за ред. С. Черепанової]. – Львів : Світ, 1994. – 456 .
13. Теорія та історія світової і вітчизняної культури / Бичко А. К. та ін. – К. : Либідь, 1992. – 392 с.

Додаткова література

1. Багалій Д. І. Український мандрівний філософ Г. Сковорода : текст / Д. І. Багалій. – К. Орій, 1992. – 472 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб. : 3-тє видання виправлене, доповнене. / О.Д.Бойко. – К. : Академвидав, 2005. – 325 с.
3. Браїчевський М. Ю. Походження слов'янської писемності : текст / М. Ю. Браїчевський. – 2-е вид. – К. : Академія, 2002. – 153 с.
4. Булашев Г. О. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях : текст / Г. О. Булашев. – К. : Довіра, 1992. – 416 с.
5. Войтович В. М. Українська міфологія : текст / В.М.Войтович — К. : Либідь. 2002.— 664 с.
6. Горський В. С. Нариси з історії філософської культури Київської Русі (середина XII – середина XIII ст.) : текст / В. С. Горський. – К. : Свічадо, 1993. – 423 с.
7. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К. : Літера, 2006. – 480 с.
8. Гринишина М. Театр української драматургії. Сучасна та класична українська п'єса на сценах театру у 1930-х роках : текст / М. Гринишина. – К. : Інтертехнологія, 2006. - 295 с.
9. Грицак Я. Й. Нариси історії України XIX–XX ст. Творення модерної нації : текст / Я. Й. Грицак. – К. : Генеза, 1996. – 360 с.
10. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть : текст / М. Грушевський. – К. : Знання, 1991. – 240 с.
11. Давня історія України: навч. посіб.: у 2 кн. / Толочко П.П., Козак Д.Н., Крижицький С.Д. / під . ред. П.П.Толочко – К. : Либідь, 1994. – Кн. 1.– 240 с.
12. Давньоруські мудреці : текст / В. Горський, О. Вдовина, Ю. Завгородній, О. Киричок. – К. : Вид.дім “КМ Академія”, 2004. – 312 с.
13. Даниленко В. М. Сталінізм на Україні : 20-30-ті роки : текст / В. М. Даниленко та ін. – К. : Свічадо, 1991. – 89 с.
14. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація : текст / І. Дзюба. – К. : Видавничий дім «КМ Академія», 1991. - 276 с.
15. Довженко О. Україна в огні. Щоденник : текст / О. Довженко. – К. : Наукова думка, 1990. – 365 с.
16. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури : словник - довідник / В. В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2006. – 703 с.
17. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст : текст / О. Забужко. – К. : Факт, 1993. – 70 с.
18. Забужко О. Шевченків міф України : текст / О. Забужко. – К. : Абрис, 1997. – 144 с.

19. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка : текст / П. Зайцев. – 2-е вид. - К. : Обереги, 2004. - 480 с.
20. Закович М.М. Культурологія : українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М.М.Закович, І.А.Зязюн, О.Л.Шевнюк та ін.; за ред. М. М. Заковича. – 4-те вид., випр. і допов. – К. : Знання, 2009. – 589 с. – (Вища освіта ХХІ ст.).
21. Залізняк Л.Л. Первісна історія України : навч. посіб. / Л.Л. Залізняк. – К. : Вища школа, 1999. – 263 с.
22. Замалеев А. Отечественные мыслители позднего средневековья : текст / А.Замалеев. – К. : Либідь, 1990. – 171 с.
23. Заставний Ф. Українська діаспора. Розселення українців в зарубіжних країнах : текст / Ф. Заставний. – Львів : Світ, 1991. – 202 с.
24. Ісаєвич Я. Д. Україна давня і нова : народ, релігія, культура / Я. Д. Ісаєвич. – Львів : Світ, 1996. – 336 с.
25. Історія української архітектури / ред. В. І. Тимофійченко. – К. : Техніка, 2003. – 482 с.
26. Історія української культури : текст / за заг. ред. І. Крип'якевича. – К. : Либідь, 1994. – 656 с.
27. Історія української культури : навч. посіб. / В.М. Шейко, В.Я. Білоцерківський. – К. : Знання, 2009. – 413 с.
28. Історія української культури : курс лекцій : текст / О.В. Ліхолат, П.А.Дігтяр, С.Ю. Боева / під заг. ред. С.О. Костилюк. – К. : НТУУ «КПІ», 2010. – 345 с.
29. Історія української культури : у 5 т. / Гол. редкол. : Б.Є. Патон / Т. 2. Українська культура ХІІІ – першої половини ХVІІ століть. – К. : Наукова думка, 2011. – 520 с.
30. Історія української культури: навч. посіб. / О. Ю. Павлова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
31. Касьянов Г. В. Українська інтелігенція 1920–30-х років : соціальний портрет та історична доля : текст / Г. В. Касьянов. – К. : Глобус, Вік, 1993. – 176 с.
32. Касьянов Г. В. Українська інтелігенція в русі опору 1960 – 80-х років : текст / Г.В. Касьянов. – К. : Либідь, 1995. – 224 с.
33. Касьянов Г. В. Невзгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–1980 рр. : текст / Г. В. Касьянов. – К. : Либідь, 1995. – 240 с.
34. Кормич Л. І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття) : навч. посіб. / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. – Х. : Одиссей, 2003. – 304 с.
35. Кравич Д. П. Українське мистецтво : навч. посіб. У 3 част. / Д. П. Кравич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова / передмова проф. В.Скотного. Ч.І. Львів : Світ, 2003. – 256 с.
36. Культура і побут населення України : навч. посіб. / В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх, В. Ф. Горленко та ін. 2 - е вид., доп. та перероб. - К. : Либідь, 1993. - 288с.
37. Лавриненко Ю. Розстріляне Відродження : Антологія 1917 — 1933 : поезія — проза — драма — есей : текст / Ю. Лавриненко. - К. : Просвіта, 2001. — 794 с
38. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : навч. вид. / за загальн. ред. А.В.Яртіся, С.М.Шендрика, С.О.Черепанової. – Л. : Світ, 1994. – 496 с.
39. Лекції з історії світової і вітчизняної культури : текст / під ред. А.Яртіся та В.Мельника. – Л. : Світ, 2005. – 568 с.
40. Лук М. І. Етичні ідеї в філософії України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / М. І. Лук, В. С. Лісовий. – К. : Наукова думка, 1993. – 150 с.
41. Макаров А. Світло українського бароко : текст / А. Макаров. – К. : Мистецтво, 1994. – 247 с.
42. Матвеева Л.Л. Культурологія : курс лекцій: навч. посібник / Л.Л.Матвеева. – К. : Либідь, 2005. – 512 с.
43. Нічик В. М. Гуманістичні та реформаційні ідеї на Україні (ХVІ – поч. ХVІІ ст.) / В. М. Нічик, В. Д. Литвинов, Я. М. Стратій. – К. : Наукова думка, 1990. – 382 с.
44. Овсійчук В. А. Майстри українського бароко. Жовківський художній осередок : текст / В. А. Овсійчук. – К. : Наукова думка, 1991. – 400 с.

45. Огієнко І. І. Історія українського друкарства : текст / І. І. Огієнко. – К. : Либідь, 1994. – 446 с.
46. Огородник І. В. Українська філософія в іменах / І. В. Огородник, М. Ю. Русин. / За ред. М.Ф.Тарасенка – К. : Либідь, 1997. – 328 с.
47. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі : текст / С. Д. Павличко. – К. : Основи, 1997. – 679 с.
48. Пашук А. І. Українська церква і незалежність України / А. І. Пашук. : монографія / Андрій Пашук ; Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 364 с.
49. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури: текст/ В.С.Полікарпов. – К. : Т-во “Знання”, КОО, 2000. – 359 с.
50. Понамарьов А.П. Етнічність та етнічна історія України : курс лекцій : навч. посібник / А.П.Понамарьов. – К. : Либідь, 1996. – 272 с.
51. Попович М.В. Нарис історії культури України : текст / М.В. Попович. — К. : АртЕк, 1999. — 728 с.
52. Попович М. В. Національна культура і культура нації : текст / М. В. Попович. – К. : Знання, 1991. – 63 с.
53. Сверстюк Є. Блудні сини України : текст / Є. Сверстюк. – К. Наукова думка, 1993. – 300 с.
54. Петров В. П. Діячі української культури (1920–1940 рр.) – жертви більшовицького терору : текст / В. П. Петров. – К. : Основи, 1992. – 644 с.
55. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література середньовіччя : доба Київської Русі (X–XIII століття) : текст / О. Сліпушко. – К. : Аконіт, 2002. – 212 с.
56. Степовик Д. В. Скарби України : текст / Д. В. Степовик. – К. : Веселка, 1990. – 182 с.
57. Сухомозький М. Україна у світі : текст / М. Сухомозький. – К. : Вища школа, 2007. – 435 с.
58. Українська культура : історія і сучасність. – Л. : Світ, 1994. (Хрестоматія).
59. Українська культура: історія і сучасність : навч. посіб. / за ред. С. О. Черепанової. – Львів : Світ, 1994. – 456 с.
60. Українські гуманісти епохи Відродження. Антологія. Частини 1 - 2 . – К. : Наукова думка, 1995. – 432 -435 с.
61. Українська культура : / за ред. Дмитра Антоновича / упор. С.В.Ульяновська; вст. ст. І.М.Дзюби; перед. слово М.Антоновича; додатки С.В.Ульяновської, В.І.Ульяновського. – К. : Либідь, 1993. – 592 с.
62. Філософія Відродження на Україні : текст / М.В.Кашуба, В.І.Паславський, І.С.Захара та ін. / відп.за вип.. М.В.Кашуба. – К. : Наукова думка, 1990. – 336 с.
63. Шевнюк О.Л. Культурологія : навч. посіб. : 3-тє видання, стереотипне / О.Л.Шевнюк. – К. : Знання-Прес, 2007. – 353 с.
64. Шевчук В. О. Козацька держава : текст / В. О. Шевчук. – К. : Абрис, 1996. – 392 с.
65. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть : у 2 кн. Кн. 2. Розвинене бароко. Пізнє бароко : текст / В. Шевчук. – К. : Либідь, 2005. - С.393-405.
66. Шейко В.М. Історія української культури : навч. посіб.: 5-те видання стереотипне / В.М.Шейко, В.Я. Білоцерківський – К. : Знання, 2013. – 271 с.
67. Хижняк З. І. Історія Києво-Могилянської академії / З.І. Хижняк, В.К.Маньківський. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 1993. – 184 с.
68. Художня культура України: навч. посіб. / Л.М.Масол, С.А. Ничкало, Г.І.Веселовська, О.І.Оніщенко; за заг. ред. Л.М.Масол. – К. : Вища школа, 2006. – 239 с.
69. Юрій М.І. Етногенез та менталітет українського народу : текст / М.І.Юрій. – К. : Фенікс, 1992. – 392 с.
70. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків : у 3 т. / Д. І. Яворницький. – Львів : Світ, 1990 - 1992.